

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ І МЕНЕДЖМЕНТУ ЗЕД

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету менеджменту

_____ І.Г. Шавкун
(підпис) (ініціали та прізвище)

«_____» _____ 20__

МЕНЕДЖМЕНТ БІЗНЕСУ

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки магістра
(назва освітнього ступеня)
спеціальності 073 Менеджмент
(шифр, назва спеціальності)

освітня програма Бізнес-адміністрування
(назва)

Укладач Чкан А.С.

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри бізнес-адміністрування і
менеджменту ЗЕД
Протокол № 1 від “30” серпня 2016 р.
Завідувач кафедри бізнес-адміністрування і
менеджменту ЗЕД _____

_____ Д.Т. Бікулов
(підпис) (ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету менеджменту

Протокол № 1 від “30” серпня 2016 р.
Голова науково-методичної ради
факультету менеджменту

_____ А.С. Чкан
(підпис) (ініціали, прізвище)

2016 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти,	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань <u>07 Управління і адміністрування</u> (шифр і назва)	Нормативна	
Загальна кількість годин – 120 год.	Спеціальність <u>073 Менеджмент</u> (шифр і назва)	Рік підготовки:	
	Освітня програма <u>Бізнес-адміністрування</u> (назва)	1-й	-й
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 6 год	Рівень вищої освіти: магістерський	12 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	год.
		Самостійна робота	
		84 год.	год.
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Менеджмент бізнесу» є формування у майбутніх менеджерів сучасного управлінського мислення та системи спеціалізованих знань у галузі менеджменту, розуміння концептуальних основ системного управління організаціями, набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовищ, прийняття адекватних управлінських рішень.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Менеджмент бізнесу» є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- заснування бізнесу;
- визначення цілей підприємства;
- використання принципів та методів менеджменту;
- організації управлінської діяльності менеджерів різних рівнів;
- застосування сучасних принципів та напрямів наукової організації діяльності менеджера;
- розробки стратегії діяльності та розвитку бізнес-структур.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні досягти таких результатів навчання (компетентностей) щодо вмінь:

- формувати стратегічні цілі функціонування організаційних систем, визначати місію та цілі діяльності підприємства, установи, організації
- приймати управлінські рішення на основі процедури їх конструювання шляхом використання великих масивів оперативної інформації та баз даних
- здійснювати особисті та ділові комунікації як всередині організації, так і з її зовнішнім оточенням
- організовувати, планувати та координувати діяльність підприємств на основі оптимізації потоків інформаційних, матеріальних, фінансових ресурсів
- збирати, обробляти, систематизувати та узагальнювати обсяг інформації про діяльність суб'єктів підприємництва та розподіляти цю інформацію у системі управління
- використовувати та удосконалювати методичний інструментарій і стандарти економічної роботи, вивчати і впроваджувати передовий досвід

Міждисциплінарні зв'язки.

Вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент бізнесу» базується на теоретичних положеннях класиків економіки, менеджменту, маркетингу, соціології, психології, соціальної психології та педагогіки. Основою вивчення є теоретичні положення щодо заснування бізнесу, управління персоналом, організаціями, налагодження та координації їх роботи в сучасних умовах ринку, розробки механізмів їх розвитку.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи менеджменту бізнесу.

Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту бізнесу

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Система відносин в організації як предмет вивчення менеджменту. Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як мистецтво управління.

Методи досліджень: діалектичний, конкретно-історичний, системний підхід; моделювання: вербальне, фізичне, аналогове, математичне: науковий, експертний, соціологічні методи: анкетування, інтерв'ювання, тестування.

Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесний підхід; системний підхід; ситуаційний підхід. Закони і закономірності менеджменту.

Поняття підприємницької діяльності. Бізнес-планування як основа успішної управлінської діяльності. Організація та заснування бізнесу.

Тема 2. Процес управління

Процес управління як сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих функцій, методів, управлінських рішень та інших категорій менеджменту. Мета управлінського процесу, його учасники, предмет, засоби здійснення. Управлінський цикл. Управлінські процедури: цільовизначення, інформаційне забезпечення, аналітична діяльність, вибір варіанту дій, реалізація рішення, зворотний зв'язок. Особливості процесу управління: безперервність, нерівномірність, циклічність, послідовність, надійність.

Управлінське рішення як результат управлінської діяльності. Класифікація управлінських рішень. Умови прийняття управлінських рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень. Взаємозалежність рішень. Підходи до прийняття рішень. Різновиди технологій прийняття рішень. Якість управлінських рішень.

Класифікація методів обґрунтування та прийняття управлінських рішень.

Тема 3. Інформація і комунікації в менеджменті бізнесу. Ефективність менеджменту бізнесу

Інформація, її види та роль в менеджменті. Носії інформації. Класифікація інформації. Вимоги, що висуваються до інформації.

Поняття і характеристика комунікацій. Різновиди «внутрішніх» та «зовнішніх» комунікацій. Перешкоди в комунікаціях. Зворотний зв'язок в процесі комунікації. Засоби комунікацій, їх переваги та недоліки.

Комунікаційний процес, елементи та етапи процесу. Моделі комунікаційного процесу. Організація комунікаційного процесу. Комунікаційні переваги.

Концепції визначення ефективності менеджменту в організації. Підходи до оцінки ефективності менеджменту в організації. Економічна, організаційна та соціальна ефективність менеджменту. Напрями підвищення ефективності управління організацією.

Сутність та різновиди відповідальності та етики у менеджменті. Соціальна відповідальність як добровільна реакція на соціальні проблеми суспільства з боку організації. Сутність та значення соціальної поведінки менеджменту. Культура менеджменту.

Розділ 2. Функціональні та практичні складові менеджменту бізнесу.

Тема 4. Загальні функції менеджменту їх взаємозв'язок.

Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їх взаємозв'язок. Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування. Політика, правила процедури. Класифікація цілей організації. Процес постановки цілей.

Сутність функції організування та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності. Повноваження, обов'язки, відповідальність. Процес делегування повноважень і відповідальності.

Значення людського фактору в управлінні організацією. Поняття мотивування. Теорії і моделі процесів мотивування: змістовний і процесний підходи. Зіставлення теорій мотивації. Засоби мотиваційного впливу. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми.

Поняття контролювання та його місце в системі управління. Принципи і цілі функції контролювання. Етапи процесу контролювання: формування стандартів вимірювання, порівняння фактичного виконання зі стандартами, оцінка та регулювання. Модель процесу контролювання. Процес контролювання. Зворотний зв'язок під час контролю.

Тема 5. Керівництво та лідерство в процесах управління бізнесом

Поняття та загальна характеристика керівництва. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основні фактори та визначальні аспекти керівництва. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Адаптивне керівництво. Влада як елемент примушення. Форми впливу та влади.

Поняття лідерства. Теорії лідерства. Типологія лідерів.

Поняття стилю керування та континууму стилів керування. Характеристика та класифікація стилів керування. Фактори та передумови формування стилів керівництва. Критерії оцінки стилю менеджера.

Загальна характеристика моделі сучасного менеджера.

Тема 6. Ефективність менеджменту. Відповідальність бізнесу.

Видова класифікація ефективності організації: індивідуальна, групова, загально-організаційна. Особливості оцінки різновидів ефективності.

Концепції визначення ефективності менеджменту в бізнесі. Підходи до оцінки ефективності менеджменту. Економічна, організаційна та соціальна ефективність менеджменту. Системи показників економічної, організаційної та соціальної ефективності менеджменту, їх склад і методи визначення.

Напрями підвищення ефективності управління організацією.

Сутність та різновиди відповідальності та етики у менеджменті. Соціальна відповідальність як добровільна реакція на соціальні проблеми суспільства з боку організації. Сутність та значення соціальної поведінки менеджменту. Культура менеджменту.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	с/п	лаб	сам.роб.	
						інд.завд. (при наявності)
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Теоретичні основи менеджменту бізнесу						
Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту бізнесу	20	2	4		7	7
Тема 2. Процес управління	20	2	4		7	7
Тема 3. Інформація і комунікації в менеджменті бізнесу. Ефективність менеджменту бізнесу	20	2	4		7	7
Разом за розділом 1	60	6	12		21	21
Розділ 2. Функціональні та практичні складові менеджменту бізнесу						
Тема 4. Загальні функції менеджменту їх взаємозв'язок	20	2	4		7	7
Тема 5. Керівництво та лідерство в процесах управління бізнесом	20	2	4		7	7
Тема 6. Ефективність менеджменту. Відповідальність бізнесу	20	2	4		7	7
Разом за розділом 2	60	6	12		21	21
Усього годин	120	12	24		42	42

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту бізнесу	2
2	Тема 2. Процес управління	2
3	Тема 3. Інформація і комунікації в менеджменті бізнесу. Ефективність менеджменту бізнесу	2
4	Тема 4. Загальні функції менеджменту їх взаємозв'язок	2
5	Тема 5. Керівництво та лідерство в процесах управління бізнесом	2
6	Тема 6. Ефективність менеджменту. Відповідальність бізнесу	2
Разом		12

6. Теми семінарських занять (практичних)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту бізнесу	4
2	Тема 2. Процес управління	4
3	Тема 3. Інформація і комунікації в менеджменті бізнесу. Ефективність менеджменту бізнесу	4
4	Тема 4. Загальні функції менеджменту їх взаємозв'язок	4
5	Тема 5. Керівництво та лідерство в процесах управління бізнесом	4
6	Тема 6. Ефективність менеджменту. Відповідальність бізнесу	4
Разом		24

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту бізнесу	14
2	Тема 2. Процес управління	14
3	Тема 3. Інформація і комунікації в менеджменті бізнесу. Ефективність менеджменту бізнесу	14
4	Тема 4. Загальні функції менеджменту їх взаємозв'язок	14
5	Тема 5. Керівництво та лідерство в процесах управління бізнесом	14
6	Тема 6. Ефективність менеджменту. Відповідальність бізнесу	14
Разом		84

Індивідуальне завдання

Виконання індивідуального завдання передбачає підготовку окремих розділів бізнес-плану щодо реалізації бізнес-ідеї:

- опис бізнес-ідеї;
- маркетинговий план;
- виробничий план;
- організаційний план;
- оцінка можливих ризиків;
- соціальна відповідальність бізнесу.

8. Види контролю і система накопичення балів

Система накопичення балів

Вид контролю	Контрольний захід	Максимальна кількість балів
Поточний контроль	Поточна атестація 1	60
	Поточна атестація 2	
Підсумковий контроль	Екзамен/Залік	40
Всього		100

Накопичення балів протягом поточної атестації – загальна кількість балів за 2 поточні атестації не повинна перевищувати 60 балів.

1) робота на практичних та лабораторних заняттях (в аудиторії) – не більше 30 балів:

- виступ з теми дискусії – 5 балів;
- доповнення виступу, участь у дискусії – 3 бали;
- виконання контрольних робіт на практичних заняттях – 5 балів;
- розв'язання ситуаційних завдань з теми – 5 балів;
- складання атестації (або тестування) – 10 балів.

2) виконання завдань в системі електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle – не більше 30 балів;

3) додаткові бали – не більше 5 балів (участь у науковій роботі, видання публікацій, підготовка тез доповідей на наукові науково-практичні конференції, участь з виступами на науково-практичних конференціях тощо). Враховуються за рішенням викладача у випадку набору студентами за результатами двох поточних атестацій менше 60 балів, однак, загальна сума в кінцевому рахунку не повинна перевищувати 60 балів.

Загальна сума балів протягом поточних атестацій розраховується як середньозважена оцінка, враховуючи максимальну активність та успішність студентів.

Загальна кількість балів за підсумковий контроль – екзамен – складас не більше 40 балів. Проведення підсумкового контролю складається з:

- перевірки рівня засвоєння теоретичних положень (відповіді на питання, пояснення термінів та дефініцій, виконання тестових завдань) – не більше 25 балів;
- перевірки рівня практичних знань (розв’язок розрахункових або ситуаційних задач, виконання різних типів практичних завдань) – не більше 15 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

- Беличенко А. Г. Менеджмент: курс лекцій / А. Г. Беличенко, Т. К. Киселева. – Запоріжжє : ЦНТЕІ, 2010. – 124 с.
- Басовский Л. Е. Менеджмент : учеб. пособ. / Л. Е. Басовский. – М. : Инфра-М, 2010. – 216 с.
- Єрмошенко М. М. Менеджмент : навч. посіб. / М. М. Єрмошенко, С. А. Єрохін, О. А. Стороженко / Національна академія управління. – К. : НАУ, 2012. – 656 с.
- Кузьмін О. Є. Основи менеджменту : підруч. / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник ; [2-ге вид., випр. і доп.]. – К. : Академвидав, 2014. – 464 с.
- Менеджмент : навч. посіб. для студ. вузів / за ред. В. І. Крамаренко. – К. : ЦНЛ, 2010. – 248 с.
- Менеджмент: навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / Міжрегіональна академія управління персоналом / Г. В. Щокін. – К. : МАУП, 2012. – 816 с.
- Мескон М. Основы менеджмента / М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури. – М. : Дело, 2007. – 702 с.
- Олійник О. М. Основи менеджменту : навч.-метод. посіб. для студ. вищих навч. закладів. / О. М. Олійник, А. С. Татаринцева. – Запоріжжя : ЗНУ, 2007. – 108 с.
- Подсолонко О. А. Менеджмент: теорія та практика : навч. посіб. / О. А. Подсолонко. – К. : ЦНЛ, 2011. – 370 с.
- Стадник В. В. Менеджмент: підруч. / В. В. Стадник, М. А. Йохна ; [2-ге вид., випр. и доп.]. – К. : Академвидав, 2011. – 472 с.
- Сухарський В. С. Менеджмент (загальний з основами спеціального) : навч. посіб. / В. С. Сухарський ; [2-ге вид., доп., перероб.]. – Тернопіль : Астон, 2011. – 352 с.
- Соболь С.М. Менеджмент [Електронний ресурс] / С.М Соболь, В.М. Багацький. - Режим доступу: <http://6201.org.ua/load/60-1-0-125>
- Шегда А. В. Менеджмент : підруч. / А. В. Шегда. – К. : Знання, 2013. – 687 с.

Додаткова:

1. Адизес И. Менеджмент: Стратегии, с которыми побеждают / И. Адизес, Е. Вольская, С. Гвоздев, Ю. Наврузов, К. Облой. – К. : Максимум, 2009. – 315с.
2. Баєва О.В. Практикум з менеджменту: навч. посібник / Міжрегіональна академія управління персоналом / Олена Вікторівна Баєва (ред.). – К. : МАУП, 2010. – 178 с.
3. Гордієнко Л. Ю. Адміністративний менеджмент: Навч. посіб. / Л. Ю. Гордієнко, Л. Г. Шемаєва. – Х.: Видавництво ХНЕУ, 2014. – 212 с.
4. Лапыгин Ю. Н. Стратегический менеджмент: Учеб. пособие для студ. вузов, обучающихся по спец. «Менеджмент организации» / Ю. Н. Лапигин. – М. : Инфра-М, 2013. – 235с.
5. Лук'янець Т. І. Рекламний менеджмент: Навч. посіб. / Т. І. Лук'янець. – 3-те вид., доп. – К: КНЕУ, 2009. – 440 с.
6. Куценко В. М. Міжнародний менеджмент: навч. посібник / В. М. Куценко. – К. : МАУП, 2011. – 296с.
7. Спивак В. А. Менеджмент: учеб. пособие / В. А. Спивак. – СПб. : Вектор, 2010. – 251с.
8. SWOT-анализ – основа формування маркетингових стратегій підприємства: Навчальний посіб. / Під ред. д.е.н., проф., академіка АЕН України, зав. кафедри маркетингового менеджменту Донецького державного університету економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського Балабанової Л. В. – Донецьк: Дондуєт, 2011. – 180 с.

Інформаційні ресурси

Періодичні видання України з проблем бізнесу:

1. <http://www.banker.com.ua> – Банківські новини
2. <http://www.business.ua> – журнал "Бизнес"
3. <http://www.expert.ua> – журнал " Эксперт–Украина"
4. <http://www.dsnews.com.ua> – газета "Деловая Столица"
5. <http://www.kommersant.ua> – газета " Коммерсант–Украина"
6. <http://www.companion.ua> – журнал "Компаньон"
7. <http://www.kontrakty.com.ua> – газета "Контракты"
8. <http://www.investgazeta.net> – "Украинская инвестиционная газета"
9. <http://www.korrespondent.net> – Українська мережа новин "Korrespondent.net"
10. <http://journals.kpi.ua/ua/22> – «Сучасні проблеми економіки і підприємництво»: збірник наукових праць
11. <http://probl-economy.kpi.ua/> – «Актуальні проблеми економіки і управління»: збірник наукових праць

Погоджено _____

відділ з навчальної роботи

« _____ »